

UURAISTEN KUNNAN VESISTÖJEN RANTAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS AKONNIEMEN ALUEELLA

KAAVASELOSTUS, valmisteluvaihe
16.4.2020

OAS: 12.8 – 6.9.2019
Luonnos:
Ehdotus:
Hyväksyminen KH:
Hyväksyminen KV:
Lainvoimainen kaava:

Uuraisten Kunta
Virastotie 4, 41230 UURAINEN
p. (014) 267 2600
uurainen.fi

Sisällys

1	JOHDANTO	4
1.1	Suunnitteluorganisaatio	4
1.2	Suunnittelualueen sijainti	4
1.3	Yleiskaavan sisältövaatimukset	5
2	SUUNNITTELU JA PÄÄTÖKSENTEKOVAIHEET	5
3	OSALLISET JA OSALLISTUMINEN	6
4	LÄHTÖTIEDOT	6
4.1	Aluetta koskevat suunnitelmat	6
4.1.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	6
4.1.2	Maakuntakaavoitus	7
4.1.3	Yleiskaava	7
4.1.4	Asemakaava	9
4.2	Aluetta koskevat suunnitelmat	10
4.3	Suunnittelualueen sijainti ja lähiympäristön kuvaus	10
4.3.1	Väestö ja asuminen	10
4.3.2	Maanomistus	11
4.3.3	Liikenne	11
4.3.4	Palvelut ja työpaikat	12
4.4	Luonnonympäristö	12
4.4.1	Maisema ja kasvillisuus	13
4.4.2	Maa- ja kallioperä	13
4.4.3	Pohja- ja pintavedet	13
4.4.4	Natura- ja suojelualueet	13
4.4.5	Merkittävät luontokohteet	13
4.4.6	Luontoselvityksen päivitys	14
4.5	Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset	14
4.6	Kunnallistekniikka, energiahuolto ja ympäristöhäiriöt	14
5	SUUNNITTELUN TAVOITTEET JA ETENEMINEN	15
5.1	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	15
5.2	Osayleiskaavan tavoitteet	15
5.3	Mitoitusperusteet	15
5.4	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo	15

5.5	Osayleiskaavaluonnos	16
5.6	Osayleiskaavaehdotus	16
5.7	Kaavan hyväksyminen	16
5.8	Viranomaisyhteistyö	17
6	OSAYLEISKAAVAMUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN KUVAUS.....	17
6.1	Aluevaraukset.....	17
6.1.1	Asuminen ja elinympäristöt.....	17
6.1.2	Palvelut, elinkeinot ja työpaikat	18
6.1.3	Kulttuuri- ja luonnonympäristöarvot.....	18
6.1.4	Liikenne, infrastruktuuri ja yhdyskuntatekniikka	18
6.1.5	Maa -ja metsätalousalueet	19
6.1.6	Yleiset määräykset	19
7	Osayleiskaavan vaikutukset	19
7.1	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja yhdyskuntatalouteen.....	19
7.2	Vaikutukset ihmisiin ja elinympäristöön	20
7.3	Vaikutukset liikenteeseen	20
7.4	Vaikutukset luontoon	22
7.5	Vaikutukset elinkeinoelämään	22
7.6	Ilmastovaikutukset	23
8	OSAYLEISKAAVAMUUTOKSEN SUHDE OLEMASSA OLEVIIN SELVITYK-SIIN JA SUUNNITELMIIN.....	23
8.1	Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	23
8.2	Osayleiskaavamuutoksen suhde maakuntakaavaan ja lainvoimaiseen yleiskaa- vaan 23	23
9	Osayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen toteutus	24

Liitteet

- 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- 2 Yhteenveto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadusta palautteesta
- 3 Ote voimassa olevasta kaavasta merkintöineen
- 4 Liikenneselvitys, 8.11.2019 / Destia
- 5 Akonniemen alueen luontoselvitys 2019, Uuraisten kunta

UURAISTEN KUNNAN VESISTÖJEN RANTAOSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS AKONNIEMEN ALUEELLA

1 JOHDANTO

Uuraisten kunnan taajama-alueen lounaispuolelle sijoittuvaa Akko-järven ympäristön ranta-osayleiskaavaa on tarve muuttaa alueen kehittämistarpeita varten. Akkojärvi sijoittuu taajama-alueen läheisyyteen ja alue on luontevaa asemakaava-alueen laajentumisaluetta. Yleiskaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa Akonniemen asemakaavoitus. Akonniemi sijoittuu keskelle Akkojärven vesistöä ja muodostaa vetovoimaisen alueen pientaloasumiselle.

Suunnittelualueella on voimassa Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutos ja laajennus. Em. osayleiskaava on laadittu vuosina 2008 - 2010.

Akonniemeä koskevaa asemakaavoitusta laaditaan samanaikaisesti yleiskaavatyön kanssa.

Tämä osayleiskaavamuutoksen selostus koskee 16.4.2020 päivättyä osayleiskaavakarttaa.

1.1 Suunnitteluorganisaatio

Osayleiskaavan laatimista ohjaavat Uuraisten kunnan viranhaltijat. Osayleiskaavan suunnittelun laatii Saarijärven kaupungin aluearkkitehtipalveluista Susanna Paananen, FISE YKS-585.

Liikenneselvityksen sekä alustavan kunnallistekniikan yleissuunnitelman laatii Destia Oy. Alueen valmisteluvaiheen luontoselvityksen on laatinut Uuraisten kunnan ympäristösihteeri Mia Rahinanti.

1.2 Suunnittelualueen sijainti

Suunnittelualue sijoittuu Uuraisten keskustan tuntumaan, Akkojärven rannalle. Alue rajoittuu pohjoisessa Multiantiehen. Kaavamuutosalue on osoitettu alla olevaan kuvaan, likimääräisesti sinisellä rajauksella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 20 ha.

Kuva 1 Suunnittelualueen likimääräinen sijainti, sininen katkoviiva. (Kartta ©Maanmittauslaitos)

1.3 Yleiskaavan sisältövaatimukset

Maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä -asetuksessa esitetyt tavoitteet, säädökset vuorovaikutuksesta kaavoja valmisteltaessa sekä kaavojen sisältöön ja asiakirjoihin kohdistuvat vaatimukset muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta yleiskaavoituksen sisältöä, laatua ja tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan.

Yleiskaavan sisältövaatimukset (MRL 39 §) ohjaavat yleiskaavan laatimista. Sisältövaatimukset määrittelevät osaltaan sen, mitä kysymyksiä yleiskaavassa tulee käsitellä ja ratkaista. Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- ympäristöhaittojen vähentäminen;
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnon arvojen vaaliminen; sekä
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Em. seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaavoituksessa tulee ottaa huomioon voimassa oleva maakuntakaava. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

2 SUUNNITTELU JA PÄÄTÖKSENTEKOVAIHEET

Kaavoitustyössä noudatetaan Maankäyttö- ja rakennuslain mukaista vuorovaikutteista kaavanlaadimisprosessia. Osallistuminen on kuvattu tarkemmin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Kaavaprosessi	Ajankohta
Vireilletulo	13.5.2019 KH §115
Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu	Ei tarvita, tiedusteltu ELY-keskukselta
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtävillä	12.8 – 6.9.2019
Kaavaluonnoksen nähtävilläolo	05-08/2020
Kaavaehdotuksen nähtävilläolo	09-10/2020
Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu	tarvittaessa
Asemakaavan hyväksyminen Lainvoimainen kaava	12/2020 -02/2021

Osayleiskaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan tultua Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kaavaprosessin päätteeksi lainvoimaiseksi kuulutuksella. Oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaa kunnan asemakaavoitusta sekä muuta maankäytön suunnittelua.

Osayleiskaavamuutoksen mukainen Marjoniementien ja Multiantien risteysalueen parantaminen sekä siirto toteutetaan tie - ja katusuunnitelman avulla. Akonniemen asuinalue suunnitellaan tarkemmin asemakaavoittamalla.

3 OSALLISET JA OSALLISTUMINEN

MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Uuraisten kunnan vesistöjen rantaosayleiskaavan muutoksessa ja laajennuksessa Akonniemen alueella osallisia ovat:

- ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa
- viranomaiset
- yhteisöt tai vastaavat, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osalliset sekä osallistumista koskeva menettely on kuvattu tarkemmin kaavaa koskevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

4 LÄHTÖTIEDOT

4.1 Aluetta koskevat suunnitelmat

4.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päättös tuli voimaan 1.4.2018. Uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat:

- *Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen.*
- *Tehokas liikennejärjestelmä.*
- *Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.*
- *Uusiutumiskykyinen energiahuolto.*

Tämän kaavan suunnitteluun vaikuttavat erityisesti seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- *Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa alue-rakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi.*

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.

- *Edistetään luontoarvojen säilymistä inventoimalla alueet sekä jättämällä luontoarvoja sisältävät kohteet rakentamisen ulkopuolelle.*

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

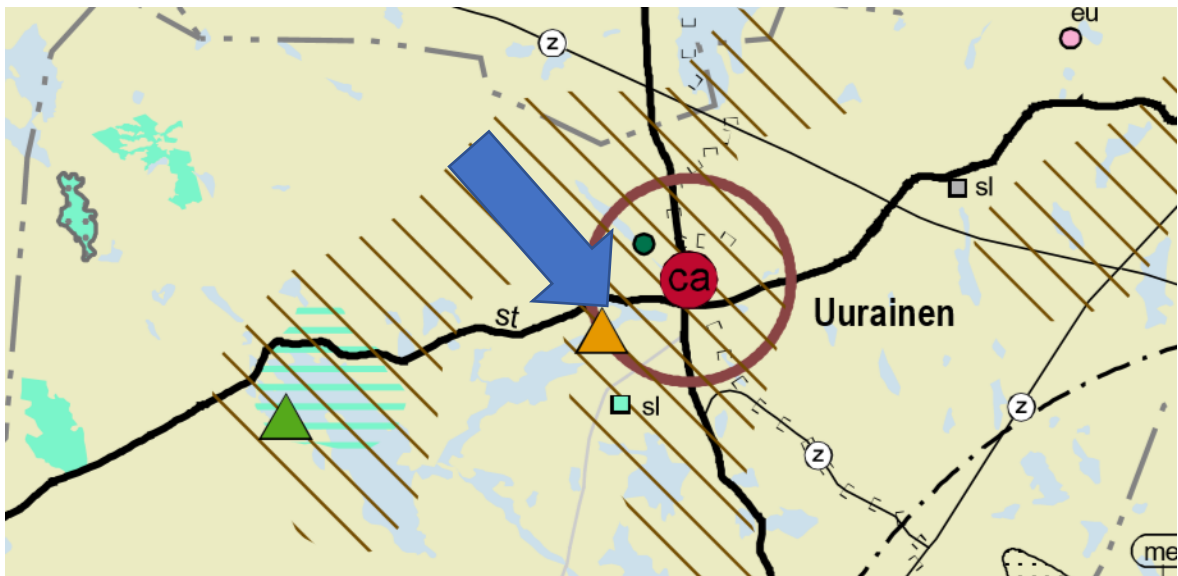
- *Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.*

4.1.2 Maakuntakaavoitus

Maakuntavaltuusto hyväksyi Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan 1.12.2017 ja se tuli voimaan 26.1.2018. Maakuntakaavan tarkistus koski aikaisempaa Keski-Suomen maakuntakaavaa, 1., 2., 3. ja 4. vaihemaakuntakaavaa sekä Pirkanmaan 1. maakuntakaavaa Jämsän Läkipohjan osalta. Tarkistuksen yhteydessä käsiteltiin kaikkia entisen maakuntakaavan teemoja: asutusrakennetta, liikennettä, teknistä huoltoa, luonnonvaroja, erityistoimintoja, kulttuuriympäristöä, luonnonsuojelua ja virkistystä. Lopputuloksena saatiin kaikki aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat korvaava Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava.

Tarkistetussa maakuntakaavassa Akonniemen suunnittelualue sijoittuu kuntakeskusmerkinnän alueelle, biotalouteen tukeutuvalle alueelle. *Alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.*

Suunnittelualue sijoittuu myös kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. *Alueen kehittämisessä tulee hyödyntää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta. Alueidenkäytön suunnittelulla edistetään kulttuuriympäristöjen kestävää käyttöä ja hoitoa. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.* Suunnittelualueen lähellä (noin 500 m etäisyydellä) sijaitsee matkailupalvelujen kohde (Marjoniemi). Uuraisten ja Multian välinen seututie 627 sijoittuu suunnittelualueen läheisyyteen.

Kuva 2 Suunnittelualue on osoitettu maakuntakaavassa likimääräisesti sinisellä nuolella.

4.1.3 Yleiskaava

Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutos ja laajennus on laadittu vuosina 2008 - 2010. Rantayleiskaava on tullut voimaan 4.10.2010.

Kuva 3 Suunnittelualueen likimääräinen rajaus vlejskaavakartalla violetilla rajauksella.

Suunnittelualuetta koskevat yleiskaavassa seuraavat merkinnät:

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, M

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Ranta-alueen mahdollinen rakennus-oikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AP-, RA-, RA/AP- VL-1 ja AM-alueille. Alueelle sallitaan vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, MY

Alue, jolla on vesimaiseman, luonnonympäristön tai kulttuuriympäristön erityisiä arvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita ja metsäluonnon arvokkaita elinympäristöjä koskevia metsänhoitosuosituksia. Alueella sallitaan rakentaminen vain maa- ja metsätaloutta varten. Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AP-, RA-, RA/AP- VL-1 ja AM-alueille. Kirjain-numeroyhdistelmä viittaa kohteen luontoarvojen kuvaukseenkaavan luontoselvityksissä. M= Maisemakohde, K= kasvistokohde, L= linnustokohde.

Matkailupalvelujen alue, RT

Alue varataan matkailutoimintoja varten. Alueelle saa rakentaa matkailua palvelevia rakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 kem². Alueesta ei saa muodostaa erillisiä rantarakennuspaikkoja.

Pientalovaltainen alue, AP

Alue on tarkoitettu ympärivuotisten erillispientalojen rakentamiseen. Numero osoittaa alueella sijaitsevien rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Rakennuspaikan minimikoko on 3500m². Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään 2-kerroksisen, kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, saunan ja talousrakennuksia. Asuinrakennus on sijoitettava vähintään 35 metriä rannasta. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 kem².

YLEISKAAVAMÄÄRÄYKSET:

Rakennusten sijoittumisesta rantaan nähdén, niiden ympäristöön sopeuttamisessa, rakennuspaikkojen muodossa, koossa, rakennusoikeudessa ja hoidossa noudatetaan Uuraisten kunnan rakennusjärjestystä, ellei yleiskaavamerkinnöillä tai -määräyksillä teisin ole osoitettu.

Yleiskaavalla en tarkasteltu ranta-alueen rakennusoikeus maanomistajakohtaisesti kantatilaperiaatetta noudattaen.

RA/AP- alueelle rakennettaessa tulee noudattaa rakennuspaikan pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia määräyksiä tonttikoosta sekä sallitusta enimmäiskerrosalasta ja rakennusten erityisvaatimuksista rannan suhteen.

Rakennuslupa voidaan myöntää yleiskaavan mukaisesti ranta-alueelle AM-, AP-, RA ja RA/AP alueille.

Rantavyöhykkeen ulkopuolella Kyynämöisten kyläalueella rakennuslupa enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen rakennuslupa voidaan myöntää yleiskaavan mukaisesti AM- ja AP- alueille. Kyynämöisten kyläalueella määräys muiden kuin omarantaisten rakennuspaikkojen rakennusluvan myöntäminen yleiskaavan perusteella en voimassa 10 vuotta.

Pohjavesialueella (pv) en noudatettava pohjavesialueen suojelusuunnitelman määräyksiä.

Ranta-alueelle sijoittuvien RA-, AP ja RA/AP-alueiden takarajoja voidaan laajentaa M-alueelle enintään 100 etäisyydelle rantaviivasta siten, että RA-, AP- ja RA/AP-alueiden sivurajojen välistä leveyttä noudatetaan.

Pienissä saarissa (alle 1 ha) sallitaan rakennusten korjausrakentaminen sekä purettavan tai tuhoutuneen rakennuksen korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa.

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet käsitellään siten kuin valtioneuvosten asetuksessa talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla säädetään, milloin kiinteistö ei ole liitettävissä em. verkostoon. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen tai rakentamista koskevaan ilmoitukseen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Metsänkäsittely

Ranta-alueen metsänkäsittelyssä tulee noudattaa alueellisen metsätalouden kehittämiskeskuksen ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia. Erityisesti pienissä (noin 3 ha) saarissa sekä luo- ja MY-alueilla tulee metsänhoidossa huomioida luonto- ja maisema-arvet.

Tiet

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiät tulisi johtaa ensisijaisesti elemassa olevien liittymien kautta maanille. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä.

Tienpitäjän kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksesta. Myös uusien liittymien luvat ja käyttötarkoituksen muutosten luvat tulee hakea tienpitäjältä ennen rakennusluvan hakemista. Uusia rakennuksia ei saa sijoittaa maantien suoja-alueelle.

4.1.4 Asemakaava

Suunnittelualueelle tai aivan sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu asemakaavoitettua aluetta. Uuraisten Keskustan asemakaavoitettu alue sijoittuu noin kilometrin etäisyydelle Akonniemestä.

4.2 Aluetta koskevat suunnitelmat

Kaavan lähtötietoina käytetään seuraavia laadittuja selvityksiä ja suunnitelmia:

- Voimassa olevan rantaosayleiskaavan muutoksen selvitykset
- Akonniemen alueen luontoselvitys, Uuraisten kunta, Mia Rahinatti, 2019

Kaavoituksen aikana laaditaan mm.

- Kunnallistekniikan yleissuunnitelma
- Alustava kustannusarvio alueen toteutuksesta
- Liikenneselvitys
- Luontoselvitysten tarkistus maastokaudella 2020 / Latvasilmu Osk.

Täydentäviä muita selvityksiä laaditaan tarpeen vaatiessa. Lisäselvitysten tarve ratkaistaan kaavaprosessin aikana.

4.3 Suunnittelualueen sijainti ja lähiympäristön kuvaus

Kaavamuutosalue sijoittuu Uuraisten keskustan tuntumaan Akkojärven rannalle. Alueelle sijoittuu muutama vakituksessa käytössä oleva asuinrakennus sekä entisen leirikeskuksen alue, purettavine rakennuksineen. Alueelle sijoittuu tiestöä. Alue on pääosin tavanomaisessa metsätalouskäytössä.

Kuva 4 Näkymä kohti suunnittelualueetta

Akonniemeen sijoittuu entinen seurakunnan leirikeskus rakennuksineen.

4.3.1 Väestö ja asuminen

Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi asuinkiinteistöä. Muutoin suunnittelualue on metsätalouskäytössä. Suunnittelualueella lähin vakituinen asuminen sijoittuu Multiantien pohjoispuolelle. Akonlahden rannalle sijoittuu tiivistä loma-asumista.

Kuva 5. Suunnittelualan sijainti suhteessa vakituiseen (punaisella) ja loma-asumiseen (sinisellä). Muita rakennuksia ei ole erikseen merkitty karttaan. Suunnittelualan likimääräinen sijainti on osoitettu kuvassa violetilla katkoviivalla. (Kartta: ©Maanmittauslaitos)

4.3.2 Maanomistus

Kaavoitettava alue on yksityisessä omistuksessa.

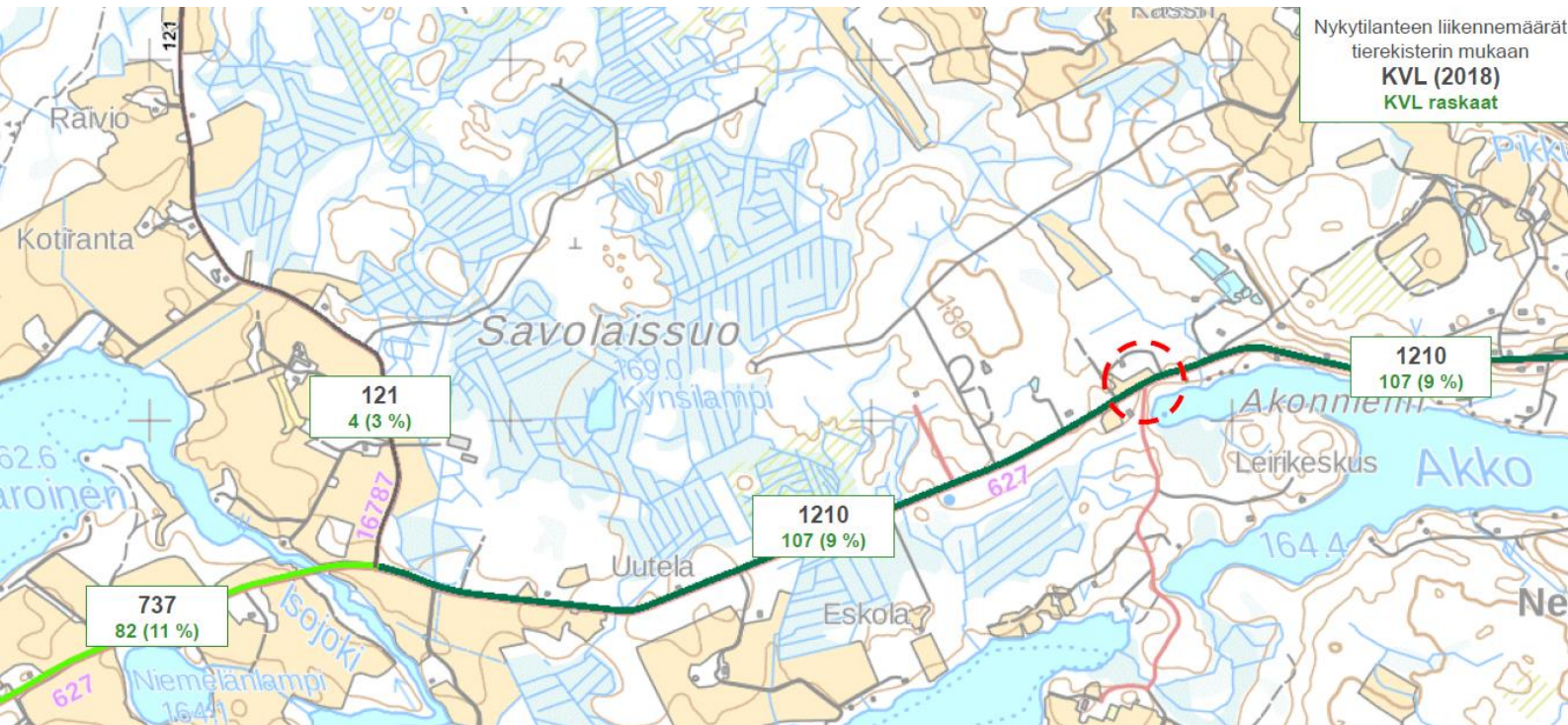
4.3.3 Liikenne

Suunnittelualan pohjoispuolelle sijoittuu Multiantie (Yhdystie 7140) Tien päivittäisestä liikennemäärästä raskaan liikenteen osuus on noin 9 prosenttia. Raskas liikenne koostuu etupäässä turvesekä puutavarakuljetuksista.

Ajoneuvoliikenteen rungon suunnittelualueelle muodostaa Marjoniementie ja sieltä Akkonniemeen suuntautuva Marjoniementien haara. Alla olevissa kuvissa on esitetty keskimääräinen vuorokausiliikenne suunnittelualan läheisyydessä.

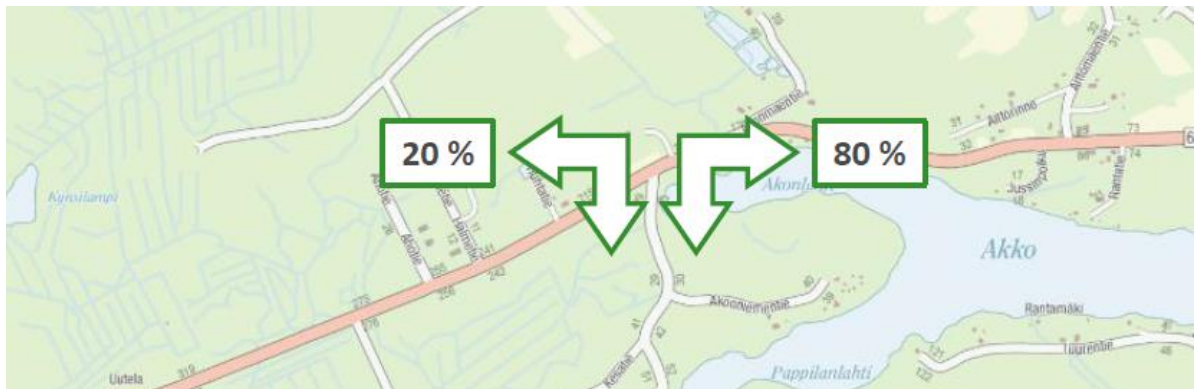
Yleiskaavamuutoksen tausta-aineistoksi on laadittu liikenneselvitys (18.11.2019, Destia Oy). Selvityksen tavoitteena on määrittää Akkonniemen alueen liikennetuotos ja arvioida sen pohjalta tarvittavat liittymäjärjestelyt maantien 627 (Multiantie) ja Marjoniementien liittymään. Lisäksi arvioidaan maantien 627 rinnalla keskustan suunnassa olevan jalankulun ja pyöräilyn väylän jatkotarpeita sekä ylitysjärjestelyjä Marjoniementien liittymän kohdalla. Marjoniementien liittymä on tarkoitus siirtää alueen kehittämisen yhteydessä liikenneturvallisuuden kannalta parempaan paikkaan.

Liikenneselvityksen mukainen arvio liikenteen suuntautumisesta perustuu nykytilanteen keskimääräisiin vuorokausiliikennemääriin (KVL) alueen maantieverkolla Marjoniementienliittymän länsipuolella, seuraavan paikallistien liittymän jälkeen, Multiantien liikennemäärä on 737 ajon. vuorokaudessa Vastaavasti Marjoniementien liittymän itäpuolella, Multiantien liittyessä Jyväskylän-tiehen. Uuraisten keskustan suuntaan liikennemäärä on 3225 ajon. vuorokaudessa.

Kuva 6 Liikennemäärät. Keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) vuonna 2018. (Destia)

Näiden lukujen pohjalta voidaan arvioida, mihin suuntaan alueen liikennemäärät yleisesti ottaen painottuvat (taajaman palvelut, Jyväskylän ja Äänekosken suunnan työmatkaliikenne). Edellisten liikennemäärien suhdetta on käytetty myös Akkonniemen alueen liikenteen suuntautumisessa

Kuva 7 Marjoniementien liikenteen suuntautuminen (lähde: Destia)

4.3.4 Palvelut ja työpaikat

Suunnittelualueelle ei sijoitu palveluita tai työpaikkoja. Lähin palveluiden ja työpaikkojen keskittymä sijoittuu Uuraisten keskusta, noin kilometrin etäisyydelle. Suunnittelualueen lounaispuolelle sijoittuu Marjoniemen tila, jolle sijoittuu majoitus, kahvio ja ratsastustoimintaa.

4.4 Luonnonympäristö

Akonniemen alueen luontoselvityksen on laatinut Uuraisten kunnan ympäristösihteeri Mia Rahinatti vuonna 2019. Akonniemen alueelle tehtiin viitasammakon havainnointikäynnit 26.4 ja 14.5, sekä luontoselvityskäynnit 14.6 ja 25.6.2019. Selvityksissä selvitysalue kierrettiin kokonaan läpi. Alueilta selvitettiin luontotyytit ja kasvillisuus yleisesti. Lisäksi arvioitiin luontodirektiivin liitteen

IV(a) lajiston mahdollista esiintymistä. Kaikki suojelullisesti arvokkaat lajit ja luontotyytit kirjattiin muistiin.

Liito-oravan esiintymistä arvioitiin yleisesti käytettävällä papanakartoitusmenetelmällä. Selvitysalueen kaikkien varttuneiden kuusien ja koivujen, sekä kaikkien haapojen tyvet tarkastettiin ja lisäksi tehtiin tarkastukset elinpiirikuvioiden mahdollisten reunapuiden osalta. Samalla tarkastettiin liito-oravan pesäpaikoiksi soveltuvien kolopuiden, pönttöjen ja risupesien esiintymistä.

4.4.1 Maisema ja kasvillisuus

Selvitysalue kuuluu eteläboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen ja on kasvupaikoiltaan rehevää. Alueelle on myös tyypillistä erilaiset suotyytit ja näiden yhdistymät, jotka kuitenkin ovat hyvin pienialaisia ja mosaiikkimaisia. Alueen maasto on vaihtelevaa ja etenkin Akonniemessä on voimakkaita korkeuseroja. Erityisesti Akonniemen pohjoisosassa on hyvin jyrkkärantainen. Mäkien välissä on kostea ruohokorpi-alue, joka kulkee Akonniemen pohjoisrannasta Akonniemen poikki kohti itärantaa. Tällä alueella on myös rimpipintainen alue, joka on ympäri vuoden kostea.

4.4.2 Maa- ja kallioperä

Suunnittelualueen maaperä on sora- ja hiekkamoreenia (GTK). Kallioperä koostuu alueella pääosin Graaniitista.

4.4.3 Pohja- ja pintavedet

Suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu pohjavesialueita. Salmi-Kuukan pohjavesialue sijoittuu suunnittelualueesta länteen, noin kahden kilometrin etäisyydelle.

4.4.4 Natura- ja suojelualueet

Suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu suojelualueita tai Natura-alueita. Lähin Natura 2000 -alue (Lotakonsuo, SAC) sijoittuu suunnittelualueen länsipuolelle, noin 7 km:n etäisyydelle Särkilammen luonnonsuojelualue sijoittuu noin 1,5 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta etelään.

4.4.5 Merkittävät luontokohteet

Selvitysalueella ei havaittu luonnonsuojelulain suojeltuja luontotyyppieitä. Alueella oli pienialaisesti uhanalaisia luontotyyppieitä kangasmetsän ja soiden osalta. Näitä olivat kangasmetsien osalta ruohokangaskorpi ja mustikkakangaskorpi. Soiden osalta isovarpurämet, tupasvillaräme suoyhdistymätyypinä ja luhtaneva.

Alueella esiintyy kuitenkin nykyisessä metsätaloudessa puustoltaan poikkeuksellisen iäkkäitä kuivaita. Maisemallisesti iäkkäät männyt, kuuset, haavat ja raidat ovat kuitenkin paikallisesti merkittäviä, etenkin sijoituessaan yleisesti ranta-alueelle.

Linnustossa havaittiin muutamia yksilöitä, vaarantuneiksi (VU) luokiteltuja tiäisiä. Selvitysalueiden metsät kuuluvat todennäköisesti näiden lajien elinpiiriin, jonka pääosan muodostaa vanhan metsän alueet Marjoniementien länsipuolella ja Akonniemen pohjois- ja itäosassa. Vaateliaammasta metsälajistosta tavattiin myös palokärki (*Dryocopus martius*).

Selvityksen ajankohta ei ollut linnustoselvitykseen sopiva, mutta elinympäristötarkastelun perusteella alueella ei ole merkittäviä linnustollisia arvoja, jotka vaatisivat lisäselvityksiä. Akkojärven oli kuikkapariskunta (*Gavia arctica*) (LC) kahden poikasen kanssa ja isokoskelonaaras (*Mergus merganser*) 11 poikasen kanssa (NT). EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittujen lajien osalta kaava-

muutosalueen eteläpuolella esiintyy ainakin liito-orava (*Pteromys volans*). Muiden lajien, kuten viitasammakon (*Rana arvalis*) tai pohjanlepakon (*Eptesicus nilssonii*) tai viiksisiihan (*Myotis mystacinus*) esiintymistodennäköisyys alueella arvioitiin pieneksi.

4.4.6 Luontoselvityksen päivitys

Maastokaudella 2020 jo laadittua luontoselvitystä täydennetään sekä tarkennetaan tarvittavin osin.

Lepakoiden osalta selvitystä täydennetään aktiividetektorillahavainnoiden lajistoa lisääntymis- ja levähdyspaikat kahtena eri ajankohtana kesäheinäkuussa.

Liito-oravan elinalueet kartoitetaan uudelleen huhti-toukokuussa, jolloin on lajin esiintymisen selvittämiseen soveltuva ajankohta. Uhanalaisten luontotyyppien rajauksia tarkennetaan.

Linnustoselvitys tehdään vesi- ja rantalinnuston sekä uhanalaisten metsälajien osalta linnustoselvitykseen soveltuvana ajankohtana huhti-kesäkuussa eri ajankohtina. Selvityksen tulokset huomioidaan kaavaehdotusta laadittaessa syksyllä 2020.

4.5 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu tunnettuja muinaisjäännöksiä. Uuraisten rantaosayleiskaavaa varten on laadittu vuonna 2007 muinaisjäännösinventointi (Miikka Kumpulainen, Keski-Suomen Museo). Akonniemen alue on tutkittu tuossa yhteydessä.

Suunnittelualueelle ei sijoitu rakennettua kulttuuriympäristöä. Noin 1,5 kilometrin etäisyydelle Uuraisten keskustaan sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, RKY: Uuraisten kirkko ja ympäröivä kulttuurimaisema.

"Uuraisten kirkko on 1900-luvun alussa toteutettu vanhan, 1800-luvun alun kirkon rakennusaineista ja sen pohjamuotoa noudattaen. Arkkitehti Yrjö Blomstedt on suunnitellut kirkon ulkoasua, jossa näkyvät sekä Blomstedtin suomalaisen rakennustyylin kunnioitus, että pyrkimys soveltaa kansankulttuuria myös uudessa suunnittelussa.

Uuraisten kirkko sijaitsee kirkonkylän taajaman ulkopuolella rotkolaakson rinteiden kupeessa. Erillisellä saarekkeellaan kirkko hallitsee jyrkästi polveilevaa rinnepeltomaisemaa. Kirkon miljööseen kuuluvat vanha ja uusi hautausmaa sekä viljakasini sekä peltokaistaleet, jotka avaavat näkymiä vesistöihin ja kauemmas suurmajaismaan.

Arkkitehti Yrjö Blomstedtin suunnitelmien mukaan 1900-luvun alussa rakennettu Uuraisten puukirkko pohjautuu 1803 valmistuneen, merkittävän pohjalaisen kirkonrakentajan Jacob Riffin johdolla rakennettuun, ristikirkkoon ja noudattaa sen muotoa. Aumakattainen kirkko on tasavartinen, sisäviisteinen puinen ristikirkko, jonka ristikeskuksesta kohoaa kahdeksankulmainen lanterniini. Arkkitehti Yrjö Blomstedtin kädenjälki näkyy etenkin rakennuksen kansallisromanttisissa yksityiskohdissa ja ornameenteissa. Yli tuhannen sydämen muotoisen puuleikkauksen ansiosta sitä kutsutaan "Avointen sydänten kirkoksi".¹

Alueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokasta maisemaa.

4.6 Kunnallistekniikka, energiahuolto ja ympäristöhäiriöt

Suunnittelualueen pohjoisosa sijoittuu Kyynämöisten vesiosuuskunnan toiminta-alueeseen. Suunnittelualueen eteläosa sijoittuu Uuraisten vesiosuuskunnan toiminta-alueeseen. Suunnittelualue on liitettävissä helposti kunnallistekniikan piiriin. Uuraisten keskustaan sijoittuva kaukolämmön

¹ Lähde: Museovirasto, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, RKY.
http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=4433

toiminta-alue ei ulotu Akonniemeen. Suunnittelualueen läheisyyteen ei sijoitu ympäristöhäiriötä tuottavaa toimintaa.

Kuva 8 Vesiosuuskuntien toiminta-alueet sekä vesijohtoverkot

5 SUUNNITTELUN TAVOITTEET JA ETENEMINEN

5.1 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Uuraisten kunnanhallitus päätti kokouksessaan KH 13.5.2019§115 käynnistää yleiskaavamuutoksen Akonniemen alueella.

5.2 Osayleiskaavan tavoitteet

Uuraisten kunnan taajama-alueen lounaispuolelle sijoittuvaa Akko-järven ympäristön ranta-osayleiskaavaa on tarve muuttaa alueen kehittämistarpeita varten. Akkojärvi sijoittuu taajama-alueen läheisyyteen ja alue on luontevaa asemakaava-alueen laajentumisaluetta. Yleiskaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa Akonniemen asemakaavoitus. Akonniemi sijoittuu keskelle Akkojärven vesistöä ja muodostaa vetovoimaisen alueen pientaloasumiselle.

Yleiskaavoituksen keskeinen tavoite on myös osoittaa Marjoniementien sekä Multiantien liittymälle uusi sijainti.

Vireilletulovaiheessa kaavamuutosalueen rajaus oli laajempi. Kaavoituksen tavoitteet kuitenkin muuttuivat yksityishenkilöiden osalta, jolloin suunnittelualueella oli tarkoituksenmukaista rajata pienemmäksi.

5.3 Mitoitusperusteet

Rantaosayleiskaavan laajennuksen ja muutoksen mitoitusperusteisiin ei ole tehty muutoksia suhteessa lainvoimaiseen kaavaan. Uusia RA tai AP-paikkoja ei osoiteta. Akonniemen alue osoitetaan asemakaavoitettavaksi alueeksi.

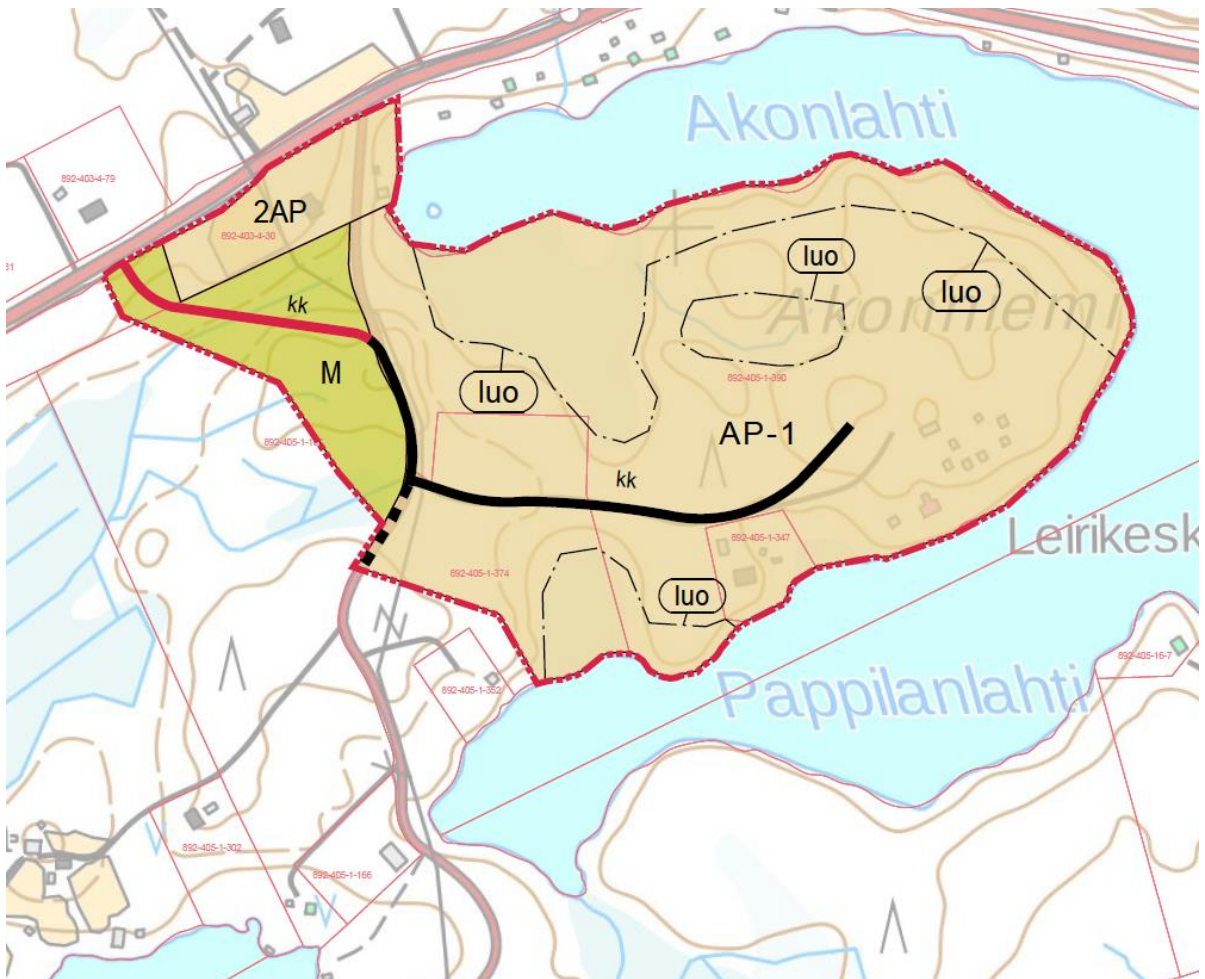
5.4 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolokautena (12.8 – 6.9.2019) saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta: Pelastuslaitos, Uuraisten kunnan tekninen lautakunta ja Suomen metsäkeskus.

Useat yksityishenkilöt olivat allekirjoittaneet vetoomuksen. Lausunnot tai vetoomus ei koskenut osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyyttä. Vetoomuksessa vastustettiin hanketta mm. puutteellisiin selvityksiin vedoten. Yhteen veto saadusta palautteesta on osa kaavaselostuksen liitteaineistoa. Saatu palaute huomioidaan mahdollisuuksien mukaan valmisteluvaiheen aineistoa sekä ehdotusvaiheen aineistoa valmisteltaessa. Saadun palautteen perusteella mm. luontoselvityksiä tullaan tarkistamaan tulevilla maastokaudella 2020.

5.5 Osayleiskaavaluonnos

Rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus asetetaan nähtäville alkukesästä 2020. Rantaosayleiskaavan vähäinen laajennus koskee suunnittelualueen länsiosaa Multiantien varresta. Laajennuksen tavoitteena on mahdollistaa uuden liittymän sijoittuminen Multiantieltä Akonniemeen.

Kuva 9 Ote kaavaluonnoksesta

5.6 Osayleiskaavaehdotus

Täydennetään prosessin aikana

5.7 Kaavan hyväksyminen

Kaavan hyväksyy kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen kunnanvaltuusto (MRL 37 §). Kaava tulee voimaan, kun hyväksymistä koskeva päätös on lainvoimainen ja se on kuulutettu (MRL 52§).

Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan ELY-keskukselle, maakunnan liitolle ja niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet (MRL 67 §). Kaavan lainvoimaisuudesta kuulutetaan kunnan virallisella ilmoitustaululla ja paikallislehdessä (MRA 93 §).

5.8 Viranomaisyhteistyö

Kaavatyötä koskevat viranomaisneuvottelut pidetään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti tarvittaessa ehdotusvaiheen jälkeen, kun kaavaa koskevat lausunnot ja muistutukset on saatu. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun tarve selvitettiin ELY-keskukselta ja siihen ei nähty tarvetta. Kaavaprosessin aikana pidetään tarvittaessa työneuvotteluja viranomaisten kanssa.

6 OSAYLEISKAAVAMUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN KUVAUS

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 20 ha, josta laajennuksen pinta-ala on noin 2 ha. Laajennuksella mahdollistetaan Marjoniementien liittymän siirto. Uuraisten kunnan rantaosayleiskaavan muutoksessa ja laajennuksessa maankäytön kehittämistarpeet kohdistuvat Akonniemen kehittämiseen. Akonniemi on osayleiskaavassa osoitettu asemakaavoitettavaksi alueeksi (AP-1). Asumisen ulkopuoliset alueet osoitetaan kaavassa maa- ja metsätalousalueeksi (M). Marjoniementielle on osoitettu uusi linjaus Multiantieltä, kohti Akonniemeä.

6.1 Aluevaraukset

Osayleiskaavan muutoksen pääpainona ovat Akonniemen kehittämiseen liittyvä aluevaraukset. Rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus on laadittu ohjaamaan alueen asemakaavoitusta sekä muuta alueidenkäytön suunnittelua. Osayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen aluevarausmerkinnot tarkoittavat alueen pääkäyttötarkoitusta, joten aluevarauksen sisälle voidaan asemakaavoitettaessa harkita sijoitettavaksi yksittäisiä muun käyttötarkoituksen toimintoja. Asumisen aluevaraus (AP-1) vaatii asemakaavan rakentamisen pohjaksi. Kaavakartalla on luettavuuden ja havainnollisuuden lisäämiseksi käytetty esitystapaa, jossa uudet liikenneyhteydet tai muutokset liikenneverkossa on osoitettu punaisilla merkinnöillä, olemassa olevat mustilla.

6.1.1 Asuminen ja elinympäristöt

Osayleiskaavamuutoksen ja laajennuksen asuinalue on osittain rakentunut. Akonniemen osoittamisella pientalovaltaiseksi alueeksi pyritään tukemaan Uuraisten keskustaaajaman laajentumista länteen Akko-järven tuntumassa. Tätä laajenemista tukee myös alueen läheisyyteen asemakaavoitettava Sarkolan alue. Asumisen alueiden sijoitusperusteena ovat olleet aikanaan yleiskaavan pohjaksi laaditut selvitykset ja inventoinnit sekä maanomistusolot. Asuinalueiden pinta-alasta keskimäärin puolet on katu-, virkistys- ja erityisalueita, joten korttelialueiksi osoitetuista asuntoalueista on hyödynnettävissä runsaat puolet pinta-alasta.

2AP

Pientalovaltainen asuntoalue. Numero osoittaa alueelle sijoittuvien rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Rakennuspaikan minimikoko on 3500m². Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään 2-kerroksisen kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, saunan ja talousrakennuksia: Asuinrakennus on sijoitettava vähintään 35m rannasta. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 kem².

AP-1

Pientalovaltainen asuntoalue. Alue on tarkoitettu ympärivuotisten pientalojen rakentamiseen. Alue on asemakaavoitettava

Asumiseen tarkoitettujen alueiden kokonaispinta-ala kaavamuutoksessa on noin 18 ha.

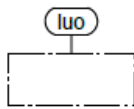
6.1.2 Palvelut, elinkeinot ja työpaikat

Kaavamuutoksella ei osoiteta otsikon mukaisia aluevarauksia.

6.1.3 Kulttuuri- ja luonnonympäristöarvot

Akonniemen yleiskaava-alueelle ei sijoitu kaavassa huomioitavia kulttuuriarvoja, kuten esimerkiksi muinaisjäännöksiä tai suojeltavaa rakennuskantaa.

Yleiskaavoituksen yhteydessä on laadittu erillinen luontoselvitys. Luontokohteet on kuvattu tässä kaavaselostuksessa. Luontoselvitys toimii asemakaavoituksen sekä muun maankäytön suunnittelun lähtötietona. Inventoinnissa todetut luonnon arvokohteet on otettu huomioon yleiskaavan vaikutustenarvioinnissa sekä rakentamiselle suunnattujen alueiden osoittamisessa. Suunnittelualueelle sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita, jotka on huomioitu kaavassa luomerkinnällä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue.
Alueella sijaitsee Metsälain 10 §:n mukainen kohde tai paikallisesti luonnon monimuotoisuutta lisäävä elinympäristö. Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot sekä niiden turvaaminen

6.1.4 Liikenne, infrastruktuuri ja yhdyskuntatekniikka

Ajoneuvoliikenne ja yhteystarpeet

Marjoniementielle on osoitettu yleiskaavassa uusi sijainti Multiantieltä. Uudet tiet osoitetaan ohjeellisina, jolloin niiden linjaus voidaan suunnitella joustavasti alueiden tarkemman suunnittelun yhteydessä.

kk Kokoojaku.

kk Ohjeellinen uusi kokoojaku.

■ ■ ■ ■ ■ Pääsytie

Kevyt liikenne ja yhteystarpeet

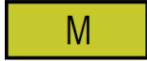
Yleiskaavassa ei osoiteta varauksia kevyenliikenteen yhteystarpeille. Maantien 627 nykyisen jalankulun ja pyöräilyn yhteyden jatkamista Marjoniementien liittymään on tarkasteltu liikenneselvityksessä (kaavaselostuksen liitteenä). Lopullinen kevyenliikenteen yhteystarve määräytyy siinä vaiheessa, kun alue on toteutunut ja voidaan tehdä tarkempia laskelmia/arvioita käyttäjämääristä.

Muu infrastruktuuri

Alueelle ei sijoitu merkittäviä infrastruktuurin tai yhdyskuntatekniikan (esim. uudet voimalinjat) varauksia.

6.1.5 Maa- ja metsätalousalueet

Yleiskaavamuutoksen ja laajennuksen ne alueet, jotka jäävät rakentamisen ulkopuolelle, osoitetaan maa- ja metsätalousalueena. Näillä alueilla on voimassa normaalisti mm. metsälaki. Kaavamerkintä pysyy M-alueella samana kuin vuosina 2008-2010 laaditussa rantayleiskaavassa. Maa- ja metsätalousvaltaista aluetta kaavamuutoksella osoitetaan noin 2 ha.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.
Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on maanmistajakohtaisesti siirretty AP-, RA-, RA/AP-, VL-1 ja AM-alueille. Alueelle sallitaan vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen.

6.1.6 Yleiset määräykset

Tätä yleiskaavaa saa käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena AP- alueella. (MRL 72§).

Rakennusten tulee soveltua rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.

Rakennuksen alimman lattiatason on oltava vähintään metrin ylävesirajaa korkeammalla. Mikäli ylävesiraja ei ole tiedossa rakennuksen alimman lattiatason on oltava vähintään 1,5 m keskivedenpintaa korkeammalla.

Asemakaavoituksen yhteydessä hulevesien hallintatoimenpiteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Hulevesien hallinnan suunnittelussa tulee käyttää hyväksi mahdollisuuksien mukaan olevia uomia ja luontaisia maastonmuotoja. Hulevesiä tulee pyrkiä viivyttämään niiden syntypaikoilla.

7 Osayleiskaavan vaikutukset

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus (MRL 9 §).

Vaikutusten arviointi on tehty asiantuntija-arviona, ja se perustuu käytössä oleviin perustietoihin, selvityksiin ja suunnitelmiin. Merkittävimmiksi vaikutuksiksi arvioidaan vaikutukset liikenteeseen, yhdyskuntarakenteeseen.

7.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja yhdyskuntatalouteen

Yhdyskuntarakenteellisesti Uuraisten kunnan asutuksen sekä julkisten ja kaupallisten palvelujen painopiste on sijoittunut keskustan läheisyyteen. Osayleiskaavanmuutos ja laajennus jatkaa tätä kehitystä. Asutusrakenne on laajentunut vähitellen Akko-järven pohjoisrantaa pitkin Akonniemeä kohti. Tätä kehitystä tukee alueella mm. Sarkolan alueen asemakaavoitus Akonniemen kaavoituksen ohella. Uuraisten keskusta ja sen palvelut ovat helposti saavutettavissa Akonniemestä. Tällä keskustan yhdyskuntarakenteen laajentamisella pyritään vastaamaan asutokysyntään keskustan monipuolisten palveluiden läheisyydessä.

Akonniemen uuden asemakaavoitettavan alueen suunnittelu edellyttää katu- ja vesihuoltoverkoston laajentamista. Asemakaavoituksen yhteydessä laaditaan kustannusarvio kunnallistekniikan toteuttamisesta alueelle. Kadun rakentaminen Akonniemeen, on merkittävä sijoitus taloudellisesti kunnalle.

7.2 Vaikutukset ihmisiin ja elinympäristöön

Kaavassa osoitettu uusi asuinalue laajentaa luontevasti nykyistä taajamarakennetta. Akonniemeen sijoittuva uusi asuinalue on kaavassa määrätty asemakaavoitettavaksi. Uuden asuinalueen sijoittamisessa on huomioitu rakennettavuuden reunaehdot sekä kunnan maankäytölliset tavoitteet.

Akonniemen pohjoispuolelle Multiantien varrelle sijoittuu loma-asutusta. Asumisen lisääntyminen alueella kasvattaa luonnollisesti inhimillisen vuorovaikutuksen intensiteettiä. Asumisen määrän kasvu Akonniemen alueella voidaan kokea kielteisenä, mikäli omakohtainen tilanne muuttuu ja uusia rakennuspaikkoja osoitetaan aikanaan asemakaavoituksella oman alueen läheisyyteen.

AP-1 –alueen asemakaavoituksen mahdollistaminen vaikuttaa muuttoliikkeeseen tarjoamalla lisää asumisen mahdollisuuksia Uuraisten keskustan tuntumassa. Luonnonläheinen asuminen Jyväskylän seutukunnassa houkuttelee uusia asukkaita ja tukee näin väestökasvua. Uusien asukkaiden tulo suunnittelualueelle nostaa Uuraisten keskustan palvelujen käyttöastetta ja turvaa palvelujen säilymistä alueella.

Suunnittelualueen sekä sen lähialueen asukkaiden elinolot ja -ympäristö ovat lähtökohtaisesti hyvät. AP-1 alueen asemakaavoituksen mahdollistamisesta huolimatta elinympäristön laadun kannalta keskeiset vapaat alueet säilyvät lähiseudulla. Suunnittelualueen läheisyydessä on runsaasti vapaita luonnonalueita liikkumiselle ja virkistäytymiselle, jokamiehen oikeuksin.

7.3 Vaikutukset liikenteeseen

Liikennemäärät ja ajoneuvoliikenteen toimivuus

Akonniemen asemakaavoitettavan alueen sekä rantaosayleiskaavan muutosalueen mukainen maankäyttö kokonaisuudessaan tuottaa 190 henkilöauton liikennetuotoksen. Liikennetuotos on laskettu, sillä oletuksella, että Akonniemeen muodostuisi asemakaavoituksella noin 22 omakotitalonttia. Marjoniementien liittymähaaran poikkileikkausliikenteeksi (KVL) muodostuu tällöin 227 ajoneuvoa vuorokaudessa. Maantien 627 (Multiantien) henkilöautoliikenteen arvioidaan kasvavan yleisen liikenteen kasvun myötä vuosina 2018–2040 1,146-kertaiseksi. Raskaan liikenteen kasvukerros on 1,154.

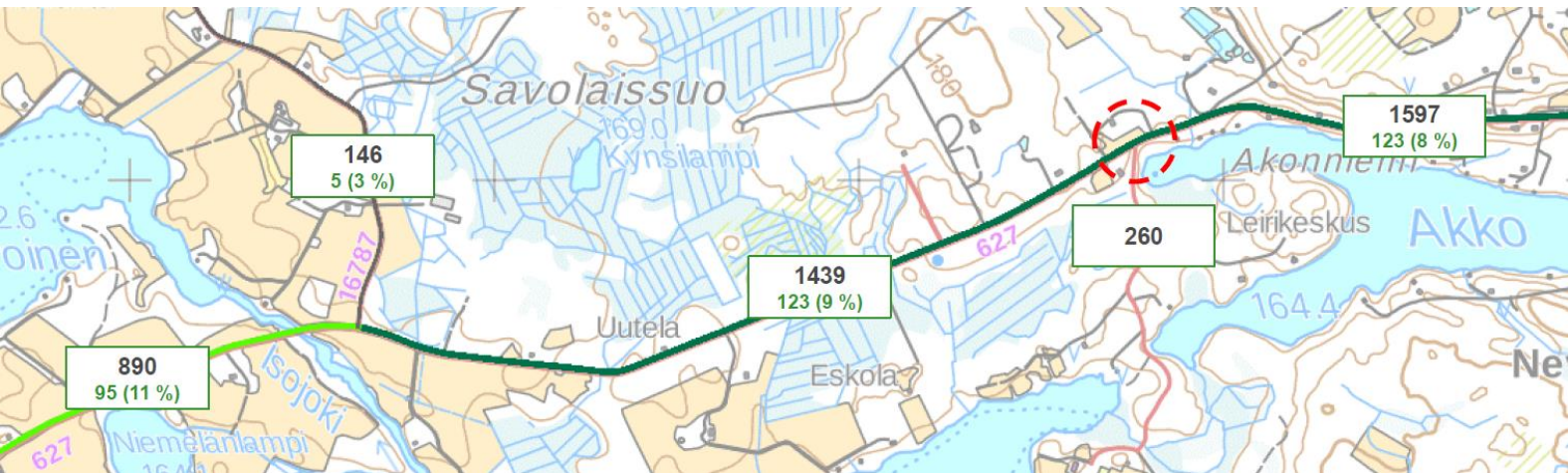
Liikennemäärän kasvu ei vaikuta heikentävästi ajoneuvoliikenteen toimivuuteen alueella. Marjoniementien liittymä Multiantielle sijoitetaan osayleiskaavaratkaisussa uuteen paikkaan.

Marjoniementien liittymää siirretään nykyiseltä paikaltaan noin 200 metriä länteen päin. Uudella liittymäpaikalla täyttyvät ohjeen mukaiset näkemät maantielle 627 (Multiantie), mikä parantaa liittymän turvallisuutta. Liittymäpaikka on myös valittu sen mukaan, että liittymän siirto ei edellytä toimenpiteitä päätielle.

Marjoniementien liittymähaaraan ei tarvitse rakentaa kääntymiskaistoja tai väistötilaa liittymän siirtämisen yhteydessä nyt suunnitellun mukaisella maankäyttöennusteella. Tämän toiminnon liikennemäärä jää kuitenkin suhteessa muuhun maankäyttöön niin vähäiseksi, että sillä ei ole ratkaisevaa merkitystä Marjoniementien liittymäjärjestelyjä määritettäessä.

Maantien 627 rinnalla olevan jalankulun ja pyöräilyn väylän jatkamista Marjoniementien liittymään on suositeltavaa tarkastella tarkemmin (mm. käyttäjämäärälaskelmat ym.) siinä vaiheessa, kun suunniteltu maankäyttö on pääosin toteutunut. Ylityspaikka Marjoniementien liittymän kohdalla

ei suositella merkittävän suojatieksi. Päätielle lisätään molemmista suunnista pyöräilijöistä varoitava liikennemerkki.

Kuva 10 Liikennemäärät Akonniemen ympäristössä ennustevuonna 2040, kun Akonniemen alue on täysin toteutunut. (Destia)

Maantien 627 nykyisen jalankulun ja pyöräilyn yhteyden jatkaminen Marjoniementien liittymään

Jos Akonniemen alueen jalankulun ja pyöräilyn matkatuotosta arvioidessa oletetaan, että laskennallisesta määrästä kaikki suuntautuu maantielle 627, voimassa olevan ohjeistuksen mukaan maantien varteen tarvittaisiin vähintään 0,75 metrin levyinen päällystetty piennar. Lopullinen tarve määräytyy siinä vaiheessa, kun alue on toteutunut ja voidaan tehdä tarkempia laskelmia/arvioita käyttäjämääristä.

Jalankulku- ja pyöräilyväylien suunnittelu -julkaisun (Liikenneviraston ohjeita 11/2014) perusteella liittymässä ei ole tarvetta uudelle suojatielle:

- Kohde ei sijaitse taajamassa (asukastiheyden vaatimus voi täytyä)
- Suojatiellä pitäisi olla kuitenkin vähintään 200 jalankulkijaa vuorokaudessa, jotta käyttäjämäärän perustuva tarve täytyisi.
- Lisäksi ohjeistuksen mukaisen suojatien rakentaminen vaatisi saarekkeellisen ratkaisun sekä päätien nopeusrajoituksen alentamisen 50 km/h:ssa.
- Ratkaisunmukaisuudesta huolimatta suojatie olisi riskialtis, koska maantien 627 nopeusrajoitus lännen suunnasta ajettaessa on 80 km/h pitkältä matkalta, jolloin pistemäinen 50 km/h rajoitus jää herkästi noudattamatta, varsinkin kun suojatie on heti rajoituksen muutokohdassa.
- Maantieltä 627 on poistettu yksi suojatie lähempää Uuraisten keskustaa, joka sijaitsi nyt tarkasteltavan kohteen tapaan linjaosuudella.

Liikenneturvallisuus

Maantien 627 (Multiantie) liikenneturvallisuustilanteeseen ei suunnitellulla Akonniemen kaava-alueella ole merkittävää vaikutusta. Maantien nykyinen liikennemäärä on noin 1200 ajoneuvoa vuorokaudessa, johon maankäytön muutos tuo maksimissaan noin 200 ajoneuvon kasvun. Tämän jälkeenkin maantien liikennemäärät ovat vielä maltilliset.

Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus säilyy pääosin nykytilanteen mukaisena. Marjoniementien liittymän siirto parantaa liittymän kohdalla Multiantien ylittävien jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta parempien näkemien johdosta. Ylityspaikkaa ei suositella merkittävän suojatieksi,

sillä vaadittavista päätien muutoksista huolimatta (nopeusrajoitus 50 km/h, keskisaareke suojatielle) yksittäinen suojatie maantien linjaosuudella on liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallinen.

Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota Multiantien jalankulun ja pyöräilyn olosuhteisiin. Käyttäjämääristä riippuen tulee arvioida tarve jatkaa nykyistä maantien 630 (Jyväskylätie) liittymästä alkavaa erillistä jalankulun ja pyöräilyn väylää Marjoniementien liittymään saakka tai vaihtoehtoisesti maantien nykyisten pientareiden leventämistä parantamaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden liikenneturvallisuutta. Nämä muutokset osaltaan edistäisivät kestävästä liikkumisesta madaltamalla kynnystä korvata henkilöautomatkoja muilla liikkumistavoilla.

7.4 Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun ympäristöön

Suunnittelualueelle ei sijoitu erityisiä taajamakuullisia tai maisemallisia arvoja. Akonniemi edustaa tavanomaista ranta-aluetta Uuraisilla, eikä se poikkea edustavuudeltaan merkittävästi muista vastaavista kohteista kunnan alueella.

Suunnittelualue on nykyisellään rakentamatonta ja metsäistä, jonka luonne tulee muuttumaan rakentamisen myötä. Asemakaavoitettavaksi tarkoitetun AP-1 alueen vaikutus maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön tulee riippumaan hyvin paljon rakentamisen laadusta, mihin tulee kiinnittää erityistä huomiota aluetta asemakaavoitettaessa.

Uudisrakentamisen näkyminen vesistön suunnalta ei automaattisesti tarkoita maisema-arvojen heikkenemistä. Ranta-alueille sijoittuu tällä hetkellä yleiskaavassa luonto-kohteita, joiden arvoja ei saa heikentää. Näin ollen tiivistä rakentamista ei valmisteluvaiheen selvitysaineistoon perustuen voi osoittaa suoraan rannoille.

7.4 Vaikutukset luontoon

Luontoselvityksen perusteella tunnistetut luontoarvot on osoitettu kaavakartalla luo 1 ja luo –kohteina. Alueelle sijoittuu sekä kasvillisuuskohteita. Alueet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle.

Maastokaudella 2020 luontoselvitystä tarkistetaan. Tarkistetun luontoselvityksen perusteella kaavakartan vaikutusten arviointi päivitetään sekä kaavamerkintöjä ja määräyksiä tarkistetaan tarvittavin osin.

Akonniemen rakentaminen lisää läheisen vesistön kuormitusta jonkin verran. Tämän vuoksi kaavan yleismääräyksissä edellytetään, että asemakaavoituksen yhteydessä hulevesien hallintatoimenpiteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Hulevesien hallinnan suunnittelussa tulee käyttää hyväksi mahdollisuuksien mukaan olevia uomia ja luontaisia maastonmuotoja. Hulevesiä tulee pyrkiä viivyttämään niiden syntyäpaikoilla. Hulevesien viivyttäminen tonteilla vähentää veden mukana kulkeutuvia epäpuhtauksia.

7.5 Vaikutukset elinkeinoelämään

Suunnittelualuetta ympäröivät maa- ja metsätalousalueet. Asumisen aluevaraukset vähentävät metsätalousalueiden määrää. Maa- ja metsätalouselinkeinon harjoittamista ei kaavamääräyksillä rajoiteta. Marjoniementien siirrolla tulee olemaan vähäistä vaikutusta maa- ja metsätalousalueisiin, metsätalousalueen muuttuessa rakennetuksi alueen osaksi.

Alueen rakentumisella on ennen kaikkea positiiviset vaikutukset kunnan talouteen verotuloina sekä elinvoiman lisääntymisenä.

7.6 Ilmastovaikutukset

Ilmastoa lämmittävien kasvihuonekaasupäästöjen kehittymiseen vaikuttavat erityisesti liikenteen ja energiantuotannon päästöt. Vähäpäästöisen liikkumisen tarpeet ja ratkaisut huomioiva aluesuunnittelu avaa hyvän mahdollisuuden hillitä liikenteen ilmastovaikutuksia. Akonniemen alue sijoittuu Uuraisten keskustan läheisyyteen, jolloin kesäaikaan keskustassa on helppo asioida pyöräillen ja kävellen.

Akonniemen alueen yleiskaavamuutos kattaa hyvin pienen alueen Uuraisten kunnasta. Kaavamuu-
toksen mahdollistama rakentaminen ei kasvata merkittävästi kunnan kasvihuonekaasupäästöjä. Koska valtaosa kasvihuonekaasupäästöistä syntyy Suomessa energiantuotannosta, vaikuttaa Akonniemen alueen päästöihin merkittävästi se, millaisia energialähteitä Uuraisten kunnassa käytetään.

Yleiskaavalla voidaan vaikuttaa siihen, missä määrin luontoalueita otetaan rakentamisen piiriin. Rakentamisen määrä on vähäistä suhteessa siihen, paljonko suunnittelualueen läheisyyteen tulee jäämää rakentamatonta aluetta. Kaavoitetulla alueella viherrakenteen kasvillisuus ja maaperä muodostavat mm. veden valuntaa viivyttäviä rakenteita, jotka tarjoavat tulvasuojeluhyötyjä.

Kaavan yleismääräyksissä on otettu kantaa alimpaan rakentamiskorkeuteen sekä hulevesien käsittelyyn. Edellä mainitut seikat kuvastavat tässä kaavassa ennen kaikkea ilmastomuutokseen sopeutumista.

Liikenne, rakennusten lämmitys sekä uudisrakentaminen muodostavat kasvihuonepäästöjen lähteet suunnittelualueella. Varsinaisen rakentamisen kasvihuonekaasupäästöt ovat suuret ja muodostavat ison osan rakennusten elinkaaren aikaisista päästöistä.

8 OSAYLEISKAAVAMUUTOKSEN SUHDE OLEMASSA OLEVIIN SELVITYKSIIN JA SUUNNITELMIIN

8.1 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Laaditun osayleiskaavamuutoksen päätavoitteet ovat linjassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Kaavalla tuetaan alueen elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Kaava luo edellytyksiä elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle Uuraisten keskustassa, sillä tonttitarjonta keskustan läheisyydessä lisää keskustan palveluiden käyttöä.

Suunniteltu asuminen ei heikennä vapaa-ajan alueiden saavutettavuutta. Kaavassa on huomioitu alueen luontoarvot ja osoitetaan alueita, joilla rakentaminen on rajattua (M-alueet).

Suunniteltu asuminen ei heikennä alueen liikennejärjestelmiä ja laajentaa olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hallitusti ja suunnitelmallisesti Akkojärven ranta-alueelle. Kaavalla ei osoiteta toimintoja jotka heikentäisivät sekä suunnittelualueen että lähialueen asukkaiden terveellistä tai turvallista elinympäristöä.

8.2 Osayleiskaavamuutoksen suhde maakuntakaavaan ja lainvoimaiseen yleiskaavaan

Maakuntakataavassa suunnittelualue sijoittuu sekä biotalouteen tukeutuvaan alueeseen sekä kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen. ”Ympäristössä näkyy ihmisen toiminta sekä vuorovaikutus luonnon kanssa esihistoriasta nykypäivään asti. Erilaisista ja eri-ikäisistä maisemista, rakenne-

tuista ympäristöistä ja arkeologisesta perinnöstä muodostuvaa kokonaisuutta kutsutaan kulttuuriympäristöksi.²” Asemakaavoitettava alue toteutetaan arvokkaat luontokohteet huomioiden. Asemakaavoituksen yhteydessä aikanaan voidaan vaikuttaa rakennetun ympäristön tasokkaaseen ja maisemaan sopivaan toteutukseen. Rantaosayleiskaavamuutos ja laajennus ei heikennä maa- ja metsätalouden harjoittamisen mahdollisuuksia Uuraisilla.

Voimassa oleva yleiskaava muuttuu lähinnä Akonniemen osalta. Akonniemi osoitetaan kaavamuu-
toksessa asemakaavoitettavaksi alueeksi. Mitoitus pysyy samana ja uusia RA/AP-paikkoja ei osoi-
teta. Merkittävä parannus voimassa olevaan kaavaan verrattuna on Marjoniementien risteyksen
siirto Multiantieltä käsin turvallisempaan paikkaan.

9 Osayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen toteutus

Oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaa alueen asemakaavojen ja asemakaavamuutosten laadin-
taa. Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman kuulutuksella.

Tätä yleiskaavaa saa käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena AP - alueella (MRL 72§).

16.4.2020 Saarijärven kaupunki
aluearkkitehtipalvelut

Susanna Paananen
aluearkkitehti, FISE YKS-585

² Lähde: Museovirasto, <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto>